

Landskap: *Blekinge* ..... Upptecknat av: *Ida Mattsson*
 Härad: *Medelstad* ..... Adress: *Gunnestorp, Tving*
 Socken: *Tving* ..... Berättat av: .....
 Uppteckningsår: *1946* ..... Född år *1891* i *Tving*

Lut 53.

Räknevansor. ..... s. 1
Lekar m. småbarn ..... s. 1-3 7
Yaggrisor. ..... s. 3-5.
Ransor som lätes för småbarn. ..... s. 5-7
Leksaker. ..... s. 8-11.

ACC. NR M10105 /

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De vanligaste räkneramsorna när
de lekte kurrageämna var. Äddika
däddika läddika knapp du slapp
och älle pälle ni nu är du fri.
En barnlek som de lekte i skolan
var. Hälften ute och hälften inge.
Hälften barn var ute och hälften
inge. De som var inge utsåg en
som de skulle hälsa på. Så de
som var ute gick inge i sänder
Nu gälde då o hälsa rätt
gjorde de inte då så fick de
gå ut igen och så fick de
fortsätta till allihop kom
in. En småbarnslek var den att
mann tog i smättingarnas fingrar
man började på tummen och
fortsatte till lillfingeret med

därna namn. Hummetatt. Tlickepatt.
Långemann. Hjärtlighann. och lulle.
Krigsmann. medan barnet red ranka
var då olika visor som sjöngs en
löd såhär Rida rida ranka. Hästen
heter blanka. Var skall du rida
till en liten pia. Vad skall hon
heta. Anna Magreta denn tjocka
och denn peta. Eller denn här
luriga. Rida rida ranka först
till Kyrka sen till Kvarn
menn där var ingen hemma.
utan en gammal kynda som
satt på ropedynnga och sa
Vovv Vovv ge mig en liten bit
bröd eller biter jag dig.
Barra gulläpple var en småbarns-
lek. man tog någonting i den

ena handen till resp. en peng eller
någon godbit. Lå knöt man händerna
och lade dem ovanpå varandra.
Sedan skulle barnet köra ned sin
pekfinger i handen och säga
Borra Borra gulläpple. Vad borra
du för sade man till barnet och
så lade man växelvis händerna
ovanpå varandra och sedan fick
barnet fortsätta att gissa till
dess då har gissat rätt och
då fick sin godbit. Taggrisarna
var många somliga lustiga och
andra mer allvarliga en lustig
låd sähar. Vissa marna lifet
barn står i ändan som en
kvarn hül som en skäppa
ben som säbuckäppa.

Eller den här. Ro ro till fiskarkär
många fiska finner där. En till
far och en till mor. En till
syster och en till bror och
en till lille Ängel får dä
han skall sova så länge. och
så den här vackra.

Tre bröder kommer nu så visst.
Till barnen gå och hälsa på och
stanna kvar till kvällen.

Först kommer gäspus liken dräng.
Han stanna stilla vid din säng
och sträcker sig en smula. Om
blott han hälle mun igen han
vara riktigt vacker. men den
så här den gapa plär och
det är så ful vana.

ACC. N:R M.10105:5

Sen kommer nekus och hans rätt
-att inte hålla huvud rätt hur
det mat bröstet faller. Den
stackern strepar nog imot men
för hans enda fins ej bot och
fruktlöst är allt hans besvär.
Hans huvud blir allt tyngre.

John blind nu kommer allra
sist han sen är hos dig ser du
virk. Den käre barnavännen.
Ditt slutna ägarlock så kyrt
sär godt mitt barn nu blir
här kyrt. och mammor sång
för denna gång har vid din
vaggas kyrtat.
Ramsarna var otaliga ram man
färsikte lära de små barnen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

na fort de kunde tala och förstå
någonting. De vuxna hade alltid
roligt åt barnet när de hade
svårt för att uttala orden i ramsan
en löd sähär. Emma klämma
klämde en rätt huc och fötter
åt hon upp. Allt de bästa gav
hon sina Hästa. Lever och lunga
gav hon sina unga. Kött och bla
gav hon sin lilla ko. och en löd
sähär. Min mor bad mej att jag
skulle bea dej. Att du skulle bea
din mor. Att min mor fick låna
din mors pickadeka män han
finjankade våra. I bland kettade
man på någonting som inte fanns
och bad barnet gå och låna
t. ex. spring dit och dit och

ACC. N:R M. 10105:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bed att du på låna rumpdraget. Då
fick den personen sig ett gott skratt
- åt barnungen. Så länge barnet var
litet - och inte kunde gå utan fick
sitta i moderns knä. Då brukade
modern ketta på - alltmöjligt för
att få barnet till att skratta.
Hon kyssade barnet hon - gned sin
näsa mot barnets näsa. Hon
tog sitt pekfinger och kyllade
barnet med - och sa kill kill nu
ska jag pipa den lilla gulgrisen.
När modern hade sina minsta
barn på krällarna brukade
hon alltid ha dem till att lära
sin aftarbän när de var så
stora så de kunde det - och så
gav hon dem godnattkyssen.

7

När barnen gick i skolan de första skolåren brukade de kyssa sin moder till avsked när de gick om morgonen. Här i Blekinge gjorde man skallror till småbarn av urinblåsan på grisar. När man slaktade en gris så tog man och plädde där det yttersta skinnnet på urinblåsan. Så lade man några ärtor i tog en halmpipa och blåste upp skinnnet med och så bands en tråd om och så hängdes den upp till tak och så var skallran färdig. En annan enkel leksak till barn som kunde göras var en liten vagn gjord av en cigarrlåda och fyra trädrullor. man tog två pinna och kretade

ACC. N:R M. 10105:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

till dam lite i ändarna så man
sick på trädrullarna och så spikade
pinnarna på cigarrlådan i botten de
skulle tjäntgöra som arklar och
trädrullarna som jul och så togs
en lite längre pinne och spikade
på till skakel till att dra vagnen
i. En mycket ombäckt lekak till
småbarn när de tog de första
stapplande stegen. Alla småpojkar
förtjuning var en fallbjörda som
fadren eller någon äldre bröder
gjorde till dam. På rammaren togs
kappstranten av en ung fall och
skar av en bit på den. Sedan
urhalkades den så den blev
ihålig och så skars en liten
kämp lagom stor till hålet den

skulle tjänstgöra som laddstake
och så gjordes valkar av lin man
tog tågar och snodde ihop tasslar
av dam och sedan doppades de i
vattnen och så togs valken och stoppades
in i bässan och så fördes den in
med laddstaken med en liten knyck
när valken släppte bässan så
uppkom en rätt kraftig smäll till
pojkarnas stora glädje. En annan
lekrak som gjordes på sammaren
till både pojkar och flickor var
sällepiper. man tog en rak och
grann sällekäpp och bankade den
så barken släppte. Sedan skar
man av en bit av barken
lagom lång till en pipa och
så skar man tre hål i pipan

ACC. NR M.10105 //

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

och så sattes en plogg i ändan
av pipan. Sedan var det till att
blåsa i pipan och kappla med
fingrarna på holer då kunde
man framkalla vackra toner.
En kär sysselrättning för smålickor
på sommaren var plätning av
sävjer sävjer är ett slags sjögräs
de tog och plätade sävjer till
små dockmöbelmang bord och
stolar och små korgar till att
plocka bär i.

Vad som kär är beskrivet är
numera helt bortblott och glämt
för nyare modärmare tider och
därmed modärnas föräldra
och barn